

Stoletý dělostřelec

Před několika léty jsme o tak věkových veteránech čítávali, že bojovali na Sibíři nebo na Píavě či na jiných bojištích první světové války. Čas je neúprosný a nyní již píšeme o věkových veteránech, kteří sváděli letecké boje v bitvě o Anglii, bránili Tobruk nebo začínali u Sokolova a končili boji na Moravě.

Jubilant Josef Moravec se k této předlouhé cestě připojil někde uprostřed, kdy 1. čs. armádní sbor v SSSR krvavá cesta přes Karpaty teprve čekala.

i nějaký čas potom, to nebyly roky, na něž pamětníci vzpomínají v dobrém. Josef koncem února 1944 odjel spolu s dalšími asi pěti stovkami budoucích volyňských českých

▲ Jubilant (uprostřed) s manželkou a naším dopisovatelem Josefem Kubovým z Fulneku.

Narodil se dne 25. května 1906 ve Velkém Špakově, v obci, kterou v roce 1871 spoluzakládali jeho předkové, pocházející ze vsi Dolní Libchavy poblíž Ústí nad Orlicí. Děd Moravec, stejně jako ostatní vystěhovalci, koupil na dluh kus lesa a pole a tím zajistil tvrdě získávanou obživu svým potomkům. Maminka ovdověla, když bylo Josefovi třináct let, a tak se měla co ohánět, aby uživila čtyři děti. Ty se musely pochopitelně činit. Josef pomáhal jen do doby, než nastoupil v polské armádě dvouletou základní vojenskou službu v městě Rovno jako dělostřelec. Když se ve svých třidvaceti letech vrátil, začal přes cestu, naproti rodnému domu, stavět usedlost, kterou dokončili až se svojí manželkou Annou Duškovou ze sousedství. Žijí spolu plných 75 let! Posledních sedmáct let u svého jediného potomka, syna Jaroslava.

V roce 1939 přišli na Volyň sověti, v roce 1941 tam vtrhli němečtí nacisté a až do osvobození obce Rudou armádou v únoru 1944,

▲ Josef Moravec v ruzyňských kasárnách v Praze v létě roku 1945.

vojáků k náhradnímu čs. pluku v dalekém Jefremově u Tuly. Z nich pak bylo 447 odvedeno a Josef byl opět zařazen k dělostřelectvu. Základní výcvik prodělal tam, ale

▲ Na tomto snímku je Josef Moravec uprostřed. Vlevo je jeho bratr Ladislav, který sloužil v ochrance prezidenta Edvarda Beneše, vpravo Václav Votava.

dělostřeleckou dovednost od května 1944 získával v Kamenci Podolském a v Černovicích v Rumunsku. Bojová cesta jeho dělostřeleckého pluku začala na Dukle, v lednu 1945 se účastnil dělostřelecké přípravy u Jasla, jeho příslušníci bojovali o Prešov, Levoču, Poprad, Liptovský Mikuláš, Žilinu i o část Moravy. V červnu 1945 byl Josef Moravec zařazen ve vojenské skupině Žatec. Za měsíc nato v hodnosti četaře demobilizoval a stál před rozhodnutím, zda bude optovat pro ČSR nebo se vrátí na Volyň. Rozhodl se vrátit k rodině, a tak v srpnu spolu s 2325 volyňskými Čechy odjel na Volyň. Snímek, na němž je J. Moravec na pěkném koni, byl pořízen v kasárnách v Ruzyni, z nichž odjížděl s dalšími volyňskými Čechy domů. Jubilant nám prozradil, že kuň byl ukořistěn wehrmachtu někde na Slovensku a posloužil při fotografování více jeho kamarádům.

Na jaře roku 1947 spolu s 280 obyvateli Velkého Špakova J. Moravec reemigroval s rodinou do staré vlasti a obsadil si zemědělskou usedlost v západních Čechách. Po kolektivizaci se jim tam přestalo líbit a raději se přestěhovali na Moravu do Studénky-Butovic. Tady J. Moravec pracoval v JZD a v jeho zahradnictví až do 79 let.

Jubilant má hodnost kapitána v. v., je nositelem Řádu vlastenecké války 2. stupně, čs. medaile Za chrabrost, medaile Maršála Žukova a několika pamětních medailí.

Ke stoletému jubileu Josefu Moravcovi srdečně blahopřejeme.

■ Jiří Hofman
(Honorář na Fond NO)

Moravcova STOVKA

Jako první z příslušníků zahraniční armády z druhé světové války se Josef Moravec dožil požehnaného věku sta let. Tato událost vzbudila pozornost nejen mezi námi, spolubojovníky z Československé obce legionářské.

▲ Manželé Moravcovi spolu žijí sedmdesát pět let.

Slavilo ji 20. května téměř celé tři a půltisícové městečko na Moravě – Fulnek. Zvuky různé hudby a zpěvu se z náměstí před radnicí rozlehly po celém okolí. Na oslavu jubilanta se v obřadní síni na radnici a následně pak v sále s názvem „Dětský mlýn“, sešlo ně-

kolik desítek jeho přátel, příbuzných, či spolubojovníků. Přijeli jsme i my z Prahy, skupinka přátel, jejímž členům do té stovky zase tak moc nechybí. Byla to vlastně taková exkurze zaměřená na získání know-how, tedy jak na to. Z úst našeho oslavence jsme se toho, pro

jeho skromnost, bohužel, moc nedozvěděli. Ale ani nebylo třeba. Prozradila nám to atmosféra, která kolem něj vládla. Třeba jen to, jakou radost s ním prožívala jeho životní družka paní Moravcová, která s ním společně strávila 75 let (!). Přátelský a laskavý vztah všech lidí kolem něj. Rodiny, přátel i řady spolubojovníků, v čele se starostou města Ing. Josefem Dubcem.

A sám oslavěnc? Má sice problém s nohama, ale jinak je až neuvěřitelně vitální a mentálně naprosto zdatný.

Z pověření Československé obce legionářské jsme bratru Moravcovi k jeho významnému jubileu přišli popřát a předat zlatou Pamětní medaili, kterou mu ČsOL udělila. Blahopřát přijel a oslavy se zúčastnil také ředitel personální sekce Ministerstva obrany ČR generálmajor Ing. Vladimír Lavička, který Josefu Moravcovi jménem ministra obrany předal Záslužný kříž 3. stupně. Pamětní medaili Českého svazu bojovníků za svobodu mu předala předsedkyně OV ČsBS Nový Jičín Eliška Michalská za účasti předsedy Jednoty ČsOL v Novém Jičíně plk. Aloise Sitty.

Dlouho jsme ještě seděli spolu s rodinou jubilanta, s jeho přáteli a s představiteli města v čele se starostou J. Dubcem. Na rozloučnou jsme mu slíbili, že opět přijedeme na jeho 120. jubilejní narozeniny. Bratr Moravec náš slib s povděkem přijal a slíbil, že nás určitě zase pozve.

■ Jindřich Heřkovič
(Honorář na Fond NO)